

09.05.16, 12:05

Wojciech Dąbrówka: Ochrona danych osobowych w działalności dziennikarskiej

Drukuj

Autor: Wojciech Dąbrówka

Wojciech Dąbrówka
Fot.: archiwum autora

O ochronie danych osobowych coraz częściej słycać w debacie publicznej. A wszystko za sprawą unijnej reformy, która już wkrótce zastąpi polskie regulacje, stawiając przed licznymi podmiotami wiele wyzwań natury organizacyjnej i technicznej, a także groźbę wysokich kar finansowych. Czym są dane osobowe, dlaczego należy je chronić, w jakim stopniu dotyczy to mediów i czy czeka nas kolejna nowelizacja prawa prasowego?

Przedstawiciele doktryny prawniczej i judykatury są zgodni, że ochrona danych osobowych wynika z autonomii informacyjnej. To nic innego jak prawo do samodzielnego decydowania o ujawnianiu innym informacji dotyczących swojej osoby i sprawowania kontroli nad takimi informacjami, jeżeli znajdują się one w posiadaniu innej osoby. Takie stanowisko zajęł zresztą polski Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 19 lutego 2002 roku.

Kwestię ochrony danych osobowych w

polskim systemie prawnym określa ustawa z 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych, zwana dalej u.o.d.o. Przedmiotem regulacji teże ustawy jest określenie zasad postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych. Warto wskazać, że ustawodawca już w art. 1 u.o.d.o. podkreślił, że każdy ma prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych. Zaznaczył jednocześnie, że przetwarzanie danych osobowych może mieć miejsce ze względu na dobro publiczne, dobro osoby, której dane dotyczą, lub dobro osób trzecich w zakresie i trybie określonym ustawą.

Zaakcentowania wymaga, że – zgodnie z art. 3 ust. 1-2 u.o.d.o., przepisami o ochronie danych osobowych jest związany bardzo szeroki krąg podmiotów. Ustawodawca przewidział jednak wyłączenia podmiotowe. Zgodnie z art. 3a ust. 1 pkt 1-2, u.o.d.o. nie stosuje się do osób fizycznych, które przetwarzają dane wyłącznie w celach osobistych lub domowych, a także do podmiotów mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim, wykorzystujących środki techniczne znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie do przekazywania danych.

Na tym jednak nie koniec. W myśl art. 3a ust. 2 u.o.d.o. nie stosuje się również do prasowej działalności dziennikarskiej w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 roku Prawo prasowe oraz do działalności literackiej lub artystycznej, chyba że wolność wyrażania swoich poglądów i rozpowszechniania informacji istotnie narusza prawa i wolności osoby, której dane dotyczą.

W odniesieniu do prasowej działalności dziennikarskiej dyspozycja zawarta w ww. przepisie zyskała miano klauzuli prasowej.

Należy jednak podkreślić, że – w przeciwieństwie do podmiotów wymienionych w art. 3a ust. 1 – wyłączenie stosowania u.o.d.o. ma charakter częściowy. Nie obejmuje bowiem przepisów art. 14-19 i art. 36 ust. 1. Z jednej strony chodzi tu o kontrole przetwarzania danych osobowych przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz wydawanie przez niego na podstawie tych kontroli stosownych decyzji administracyjnych lub kierowania zawiadomień do organów ścigania

w przypadku stwierdzenia działania lub zaniechania wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w ustawie, a z drugiej – o obowiązek stosowania przez administratora danych środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych.

Podkreślenia wymaga, że zakres kontroli GIODO jest ograniczony do wymogów określonych w art. 36 ust. 1, przy czym zarówno orzecznictwo, jak i doktryna prawnicza stoją na stanowisku, że przepisy te do prasowej działalności dziennikarskiej powinny być stosowane jedynie „odpowiednio”. **Kontrola nie może bowiem ingerować w pozostającą pod ochroną prawną tajemnicę dziennikarską, będącą jedną z materialnych gwarancji wolności mediów.** Przedstawiciele doktryny wydają się być zgodni jednak co do tego, że nie ma przeszkód, by kontrole wykraczały poza środki techniczne i organizacyjne, ale w innym zakresie niż prasowa działalność dziennikarska. Wypada wskazać, że przez prasową działalność dziennikarską należy rozumieć taką aktywność prasy, która urzeczywistnia obywatelskie prawo do informacji.

Na gruncie u.o.d.o. ustawodawca przewidział szereg sankcji karnych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez nieuprawnionego, udostępnianiem danych osobom nieuprawnionym, naruszeniem obowiązku zabezpieczenia danych, niezgłoszeniem danych do rejestru, niedopełnieniem obowiązku informacyjnego czy udaremieniem wykonania czynności kontrolnych. Nie wszystkie z ww. przestępstw będą miały zastosowanie w omawianym kontekście.

Nadto należy zauważyć, że – jak orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 22 marca 2007 roku – „nie można przyjmować, że właściwym do oceny istotności naruszeń praw i wolności (...) powinien być GIODO, bowiem wśród kompetencji GIODO nie ma uprawnień do badania istotności naruszeń praw i wolności”. Opierając się na ww. wyroku, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych w jednym ze swoich wystąpień stwierdził, że „publikowanie danych osobowych w ramach działalności dziennikarskiej może prowadzić do istotnego naruszenia praw i wolności osób, których dane dotyczą”, zastrzegając jednak, że „badanie istotności praw i wolności może odbywać się w drodze postępowania sądowego”.

Wspomniana powyżej unijna reforma przepisów o ochronie danych osobowych znajduje się na finiszu. W efekcie częścią polskiego systemu prawnego stanie się Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE. Będzie ono obowiązywało bezpośrednio, bez konieczności wdrażania go do krajowego porządku prawnego. Rozporządzenie wejdzie w życie 25 maja 2016, ale będzie stosowane od 25 maja 2018 r.

Biorąc pod uwagę postanowienia art. 85 projektu ww. Rozporządzenia, **wolność prasy nie powinna doznać uszczerbku, gdyż państwa członkowskie Unii Europejskiej są zobowiązane do przyjęcia przepisów pozwalających pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z wolnością wypowiedzi i informacyjnej, w tym do przetwarzania dla potrzeb dziennikarskich.** A to oznacza kolejne zmiany. Niewykluczone, że znajdą one wyraz w nowelizacji prawa prasowego.

Wojciech Dąbrówka

Autor jest prawnikiem związanym z JDS Consulting oraz Kancelarią Adwokacką Adwokat Julia Kamińska-Kasjaniuk. Jest także dziennikarzem wydawanego przez JDS Consulting portalu [odoserwis.pl](#) – adresowanego do osób zajmujących się ochroną danych osobowych.

Tagi: prawo prasowe, ochrona danych osobowych

Zaloguj się (dlaczego warto?)

Zaloguj z FB

e-mail

Nie pamiętam hasła | Rejestracja

artykuł sponsorowany w portalmedialny|pl od 149 PLN netto

Nasze usługi

Transmisje video: <http://nadaje.com/live/>
Serwery shoutcast: <http://nadaje.com/radio-hosting/>
Panel radiowy: <http://nadaje.com/myradio/>

Subskrybuj RSS działu **prasa**:

Najnowsze informacje: prasa

10.05.16, 14.05
Wydanie specjalne magazynu Slowly Veggie – EKO od 11 maja na rynku

09.05.16, 15.05
Nieprawomocny wyrok: Kamil Durczok ma otrzymać 500 tys. odszkodowania i przeprosiny od tygodnika i dziennikarzy Wprost

09.05.16, 14.05
Arkadiusz Majewski dyrektorem rozwoju sprzedaży Gazety Wyborczej

09.05.16, 13.05
Bauer wyda nowy magazyn Świat Tajemnic

09.05.16, 10.05
Relaunch miesięcznika Twoje dziecko

[więcej informacji >>>](#)

Konkursy

do 16.06.16

100. Konkurs dla wytrwałych!

Pula nagród konkursu to aż 100 książek!

do 10.06.16

Na własną rękę - Chris Tvedt

Do zdobycia jeden egzemplarz książki.

do 09.06.16

Planeta bazgrołów. Książka do kolorowania Zifflin

Do zdobycia jeden egzemplarz książki.

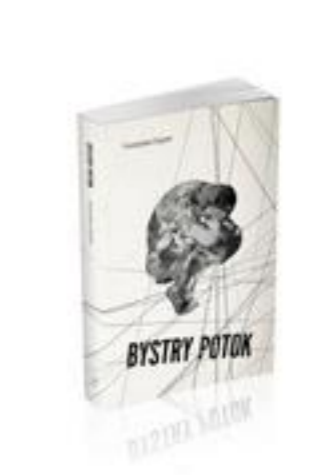
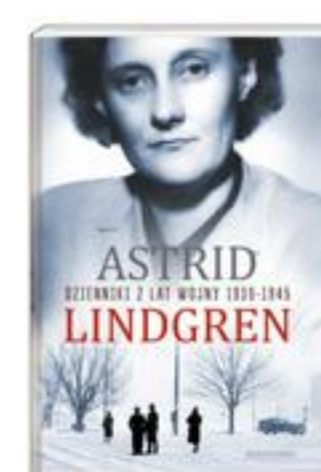
<<< archiwum

[więcej konkursów >>>](#)

Kalendarium

Dzisiaj jest 10 maja 2016

Polecamy

Konferencje